

PRZEŚLADOWANY (23) *part praet pass impf*

prześladowany (15), **prześladowan** (8).

-ł- (19), -ś- (4).

e, o oraz pierwsze a jasne; -any, -ân.

sg m N (*praed*) prześladowan (8), prześladowany (2); -ân *OpecŻyw, RejPs, BibRadz, RejPos, RejPosWstaw*; -ân : -any *LubPs (1:1), RejAp (2:1)*. ◇ G prześladowan(e)go (1). ◇ pl N m pers prześladowani (12). [subst prześladowan(e).]

Składnia dopełnienia sprawcy: prześladowan(y) od kogo (7), przez kogo (1); od kogo : przez kogo RejAp (2:1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w. s.v. prześladować.

1. *Któremu ktoś planowo i ustawicznie wyrządza zło; gnębiony, dręczony (bardzo często o prześladowaniu z powodów religijnych) (22) : Rozmyślaj duślo nábożná iakotz pán Iezus malufki ieffcze w pielufkach leżący/ był prześladowan *OpecŻyw 28; RejPs 80; WróbŻołt kk8v*; że on [*Chrystus Pan*] będąc krolem wżego światá/ sftał fie tu práwie iáko wygnáncem ná nim/ á był dziwnie prześladowan od frogich *łprzeciwnikow swoich. LubPs B2v*; Tám Duch święty opowiada iáko oni náuczyciele prawdy ktore Pan będzie dáć raczył/ będą prześladowáni od beftiey ktora wyftąpiłá s przepáści. *RejAp CC2, 93v, 98v, 110*; Acz winnicá iego á kościoł s. zebránia iego muśi być zázwdy prześladowan do fkończenia światá. *RejPos 26v; RejPosWstaw [21³]*.*

*prześladowany dla kogo, dla czego [w tym: dla kogo i dla czego (1)] (5): Iáko święci prześladowáni byli dla prawdy Pánkiew. *RejAp 10v marg, Dd4*; że dla niego [*tj. Chrytusa*] ktory ieft prawdą/ y dla iego Ewánieliey/ mieli być zázwdy vcźniowie iego prześladowáni *CzechEp *2; KołakSzczęśł B4v*.*

*prześladowan o co (1): Abowiem [...] zelżywołci tych ktorzy ciebie háńbią przypádły ná mię [*Ps 68/10*]. (*marg*) [*Dawid*] Okázuie iż nie o fwą/ ále o Bożą krzywdę był prześladowan. (-) *BibRadz I 308d*.*

*prześladowany czym [= cierpiąc co] (1): Ieśli wzgárdą bylibyście prześladowáni dla imienia mego/ Błogosłáwieni iefteście. *KołakSzczęśł B4v*.*

*prześladowany czym [= z powodu czego] (1): Ktorzykolwiek chcą podobác fie wćiele/ ci was przymuśzáią obrzezowác fie/ áby tylko krzyżem Chriftułowym nie [*byli*] prześladowáni [*tantum ut ne cruci Christi persecutionem patiantur*]. *BudNT Gal 6/14[12]*.*

*prześladowany w czym (1): powiedział Cefarz: przetom ia dekret swoim pośłufznym w wierze vcźnił/ áby w pokoju byli/ ále gdzieby od was prześladowáni w czym byli/ chcemy ich bronic *BielKron 209*.*

*W połączeniach szeregowych (2): *LubPs A4*; [*Pan przez apostoła opowiedác raczy*] iáko przez czártá [...] / Kościoł iego á oblubienicá iego wdzięczná/ to ieft zbior wiernych á przebráných iego ma być vdręczon/ vćifnion/ á prześladowan *RejAp 99*.*

*W porównaniu (1): Narodowie [...] vćieką daleko/ y będą prześladowáni [*persecutionem patientur*] po gorách iako plewy od wiáthru/ á iáko źdźbło przed wichrem. *BibRadz Is 17/13*.*

W charakterystycznych połączeniach: prześladowan(y) barzo, dziwnie (3), rozlicznie, zawždy (3); prześladowan(y) od bestyjej, od kacerczow, od poganow, od [fałszywych] prorokow, od srogich sprzeciwnikow; prześladowany dla Chrystusa, dla ewanjelijej, dla imienia [bożego], dla prawdy (2).

Wyrażenie: »srodze prześladowany« (1):á ząwždy [Kościól] od cząrtowfkich írogości y od okrutnych mocarzow íwiátá tego/ dziwnie á írodze bywał vtrapiony/ včíśniony/ á przelládowány. LubPs A4.

Szeregi: »naigrawany i prześladowany« (1): Pfalm [Ps 2] pod figurą Dawidá/ opifuie Páná Chriřtuřá/ náigrawánego/ y prześladowáne⁸⁰ NiemObr 21.

»trapiony i prześladowany« (1): A przytym/ iż teź przez czás nie máły mieli być wierni trapieni y przelládowáni? CzechRozm 185.

2. Doznający cierpień psychicznych; vexatus Vulg [czym] (1) : I vmnieyřzyło fie ich/ bo barzo íą przelládowani ímutkiem y żałością rzeczy ciężkich. WróbŻółt 106/39.

3. [Tropiony, śledzony (o polowaniu na ptaki): tákże z ogniem po polu tám j íám chodząc ptaki prześladowáne ku śieci nápędzác Cresc 1571 630.]

Synonimy: 1. dręczon, męczony, trapiony, uciskany.

Cf NIEPRZEŚLADOWANY, PRZEŚLADOWAĆ